

Keski-Suomen sote- ja maakuntaudistuksen asiantuntijatyöryhmien väliraportit 1

Silja Ässämäki, kehittämisjohtaja
Sote-vastuuvalmistelija

Keski-Suomi
2019

27.1.2017

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen asiantuntijatyöryhmä

Työryhmän tarkoitus ja tavoite

- Valmistele myöhempään poliittiseen päätöksentekoon ehdotuksen Keski-Suomen maakunnan palvelustrategiasta sosiaali- ja terveystalouden osalta sekä laatii palveluiden palvelulupauksen
- Valmistele ehdotuksen järjestämisorganisaatiosta ja sen vaatimista resursseista
- Selvittää millaisia palveluita tulevaisuudessa keskisuomalaisille asukkaille järjestetään.
- Tekee ehdotukset maakunnan yhtenäisistä palveluiden myöntämiskriteereistä, asiakasmaksuista ja toimintaohjeista

Työskentelyn tavoitellut lopputulokset

- Strategiassa Keski-Suomen sosiaali- ja terveystalouden visiosta, tehtävistä, ja työtä ohjaavista arvoista
- Sote -palveluiden järjestämistä ohjaavat strategiset linjaukset
- Järjestettävien palveluiden määrittelyt ja kuvaukset
- Palveluiden myöntämiskriteerit erillisenä asiakirjana
- Palveluista perittävät asiakasmaksut erillisenä asiakirjana
- Palvelutuotannon järjestelyt hyväksymiskriteerit ja valvonnan järjestäminen erillisenä asiakirjana
- Määritelty Sote -järjestäjän rooli, organisaatio ja resursointi
- Laadittu toteuttamissuunnitelma väliaikaisen hallinnon työn tueksi

Työkäytännöt

- Työryhmä kokoontuu 1-2x/kk
- Laaditussa työsuunnitelmassa tavoitteet, toteutuksen vaiheistus, tehtävät ja tavoitellut lopputulokset sekä aikataulut ja vastuut
- Toimintaympäristöä koskevien tietojen koonti asiantuntijapalveluna
- Järjestämistä koskevien linjausten laadinta työryhmässä ja pop up -työpajoissa
- Palveluiden määrittelyssä hyödynnetään asiakasvirta- ja kustannusanalysejä, jotka hankitaan asiantuntijapalveluina. Laaditaan ryhmässä ja pop up – työpajoissa
- Palveluiden myöntämiskriteerit, perittävät asiakasmaksut, palvelutuotannon hyväksymiskriteerit ja valvonnan järjestäminen työryhmässä
- Sote-järjestäjän rooli, organisaatio ja resursointi sekä toteuttamissuunnitelma työryhmässä

Jäsen	Asema	Organisaatio
Mikael Palola pj.	Liikelaitosjohtaja	Saarikka
Simo Oksanen	Palvelujohtaja	Muurame
Tuula Liehu	Sosiaali- ja terveysjohtaja	Jämsä
Raija Kolehmainen	Perusturvajohtaja	Äänekoski
Tiina Koponen	Palvelujohtaja	Hankasalmi
Kirsi Alonen-Kinnunen	Perusturvajohtaja	Kinnula
Päivi Hakulinen	Peruspalvelujohtaja	Joutsa
Jouko Nykänen	Peruspalvelujohtaja	Uuranen
Eira Ohvo	Perusturvajohtaja	Konnevesi
Riitta Vanhanen	Perusturvajohtaja	Keuruu
Anu Pihl	Perusturvajohtaja	Toivakka
Keijo Lukkarinen	Apulaisylilääkäri	Äänekoski
Sakari Ritala	Johtava ylilääkäri	Saarikka
Vesa Kataja	Johtajaylilääkäri	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Satu Auvinen	Kuntoutuksen ylilääkäri	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Asko Rytönen	Kehittämispäällikkö	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Ulla Kuittu	Sosiaalipalveluiden palvelujohtaja	Jyväskylä
Silja Ässämäki	SOTE - vastuuvastavalmistelijä K-S, kehittämisjohtaja	Jyväskylä
Oskari Kivelä	JUKO/Talentia jäsen	Äänekoski
Kati Jetsu	Koho/ Tehy jäsen	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Kirsi Hartikainen	KU/ JHL jäsen	Saarikka
Raimo Jokisalo	Aluehallintoylilääkäri	Aluehallintovirasto
Jari Ketola	Toiminnanjohtaja	Pesäpuu ry
Tuija Ijäs	Viestintä	Jyväskylä

Maakunnallisen liikelaitoksen (ent. palvelulaitos) asiantuntijaryhmä

Työryhmän tarkoitus ja tavoite

- Maakunnan Sote - liikelaitoksen toimintarakenteen ja prosessien suunnittelu maakunnallisena rakenteena
- Asiakslähtöisen kriteerien määrittäminen
- Maakunnallisen Sote - liikelaitoksen strategista, toiminnallisten ja taloudellisten edellytysten rakentaminen liikelaitoksen vaikuttavalla ja tehokkaalla toiminnalla
- Liikelaitoksen perustamisselvitys ja –suunnitelma (konsulttityönä)

Kevään työskentelyn tavoitellut lopputulokset

- Kehittämistyö on kiivasta ja yhteensovittaminen haastavaa – aikataulu/sisältö/politiikka
- Yhteensovittaa alueellisen valmistelun linjat valtakunnallisen lainsäädännön, toimenpiteiden ja ohjausinformaation kanssa
- Varmistaa maakunnan poliittinen tahtotila ja mandaatti uuden toimintamallin rakentamiselle
- Kytkeä Sairaala Novan toimintamallien ja prosessien kehittäminen saumattomaksi kokonaisuudeksi liikelaitoksen kanssa (esimerkkinä asiakas- ja potilastietojärjestelmän kilpailutus ja tietojärjestelmien uudistamistyö kokonaisuudessaan)
- **Rakentaa Sote -liikelaitoksen alueellinen palveluverkko (työterveyshuolto mukaan lukien) ja tehdä sille alustavat resurssivaraukset Sote - keskusten kapasiteetti huomioiden**
- **Varmistaa kärkihankkeiden integraatio, laatia liikelaitokselle hallinto- ja johtamisjärjestelmä**
- **Kytkeä ja suunnata palvelujärjestelmään kohdentuvat kehittämis- ja tutkimusresurssit liikelaitoksen suunnitteluun (IBM/Watson,KeHo)**
- **Vaikuttavuusmittariston kehittäminen (kansalliset, ICHOM)**

Työkäytännöt

- Työryhmä kokoontuu 1-2x/kk, erilaisia työskentelytapoja
- Strategiseksi ohjausvälineeksi työstetään aluksi Marssikirja, jossa määritetään muutosvisio, palvelulupaus ja strategia Soteen
- Liikelaitostamisen perustamissuunnitelman laatiminen ostetaan konsulttityönä
- Toimintaympäristö ja nykytilan ja keskeisten asiakasvirtojen analyysi ostetaan asiantuntijatyönä
- Kevään työskentely sidosryhmien kanssa toteutetaan POPUP -teemoina integraation näkökulmasta (esim. mielenterveys, päihteet, työterveyshuolto). Esimerkiksi 2 teemaa per kk Työpajatyöskentelyn ohjaus, valmistelu ja raportointi ostetaan.

Jäsen	Asema	Orgnisaatio
Juha Kinnunen pj.	Sairaanhoidopiirin johtaja	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Marja Laurila	Perusturvan toimialajohtaja	Wiitaunioni
Sirpa Hyytiäinen	Perusturvajohtaja	Luhanka
Kati Kallimo	Perusturvan toimialajohtaja	Jyväskylä
Sirkka Keikkala	Palvelujohtaja	Jyväskylä
Päivi Kalilainen	Palvelujohtaja	Jyväskylä
Ulla Kuittu	Palvelujohtaja	Jyväskylä
Maarit Raappana	Palvelujohtaja	Jyväskylä
Heikki Oksanen	Tulosaluejohtaja	Jämsä
Anne Ikonen	Perusturvajohtaja	Petäjävesi
Kaija Heikura	Hallintoylihoitaja	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Vesa Kataja	Johtajaylilääkäri	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Ari Solonen	Tukipalvelukoordinaattori	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Asko Rytkönen	Kehittämispäällikkö	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Päivi Ylä-Kolu	Toimitusjohtaja	Keski-Suomen Seututerveyskeskus
Outi Markkanen	Sosiaalityön johtaja	Äänekoski
Silja Ässämäki	SOTE - vastuuvastavalmistelijä K-S, kehittämisjohtaja	Jyväskylä
Anu Halonen	JUKO / jäsen	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Marko Tiainen	Juko / varajäsen	Jyväskylä
Sari Puikkonen	Koho/Super jäsen	Jyväskylä
Tiina Pasanen	Koho/Tehy varajäsen	Pihtipudas
Suvi Ilminen	KU/JHL jäsen	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Hilkka Kallio	KU/Jyty varajäsen	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Jussi Suojasalmi	Johtaja	Sovatek-säätiö
Tuija Melville	Viestintä	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

Valinnanvapaus palveluiden asiantuntijatyöryhmä

(suora valinta, asiakasseteli, henk.koht. budjetti)

Työryhmän tarkoitus ja tavoite

- Selvittää ja valmistella Keski-Suomen sote- palveluiden osalta **lain määrittämien ensi vaiheen suoran valinnan piirissä olevien palveluiden**
Markkina- ja toimintaympäristö, Yhtiöittämisen taloudellinen mallinnus, Toiminnan optimointi
- Asiakassetelin ja Henkilökohtaisen budjetin käytön selvitystä osana maakunnan liikelaitoksen valmistelua (palvelut joissa maakunnalla on asiakasseteli käytössä on yhtiötettävä?)
- Lisäksi työryhmä tekee maakunnan nykyisen ostopalvelun ja palveluseteli palveluiden selvityksen, osana liikelaitoksen valmistelua alatyöryhmänä

Työskentelyn tavoitellut lopputulokset

- Selvitystyön **tuloksena on** case-esimerkin kautta tuotettu yleistettävä toimintamalli sekä prosessi suoran valinnan palvelun yhtiöittämisestä, markkinasta sekä julkisen palvelun valmistautumisesta muutokseen
- Asiantuntijaryhmä **ottaa kantaa (/arvioi)** Keski-Suomen maakunnan valmiuteen tuottaa sote-palveluja lain määrittämää minimiä laajemmin suoran valinnanvapauden mallilla
- Asiantuntijaryhmä **ottaa kantaa (/arvioi)** Keski-Suomen maakunnan liikelaitoksen valmiuteen tuottaa sote-palveluja monituottajamallilla huomioiden nykyiset ja uudet palvelumallit maakunnassa (asiakassetelit ja henkilökohtainen budjetti, ostopalvelu)
- Maakunnan nykyiset palveluiden ostopalvelut, palvelusetelit ja asiakaskohtaiset palveluostot **on määritetty ja koottu**

Työkäytännöt

- Työryhmä kokoontuu 1-2x/kk, erilaisia työskentelymuotoja
- Case- mallinnus ostetaan ostopalveluna asiantuntijoilta
- Nykyisen palvelutuotannon ostopalvelu- ja palveluseteli palvelut ja sopimukset selvitetään yhteistyössä maakunnallisen sopimusselvitystyöryhmän kanssa

Jäsen	Asema	Organisaatio
Kati Kallimo pj.	Perusturvan toimialajohtaja	Jyväskylä
Mauno Vanhala	Professori	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Vuokko Hiljanen	Perusturvajohtaja	Laukaa
Riitta Pylvänen	Projektipäällikkö	Jyväskylä
Tuija Koivisto	Muutosagentti	Jyväskylä
Elina Tuppurainen	Projektipäällikkö, hammaslääkäri	Jyväskylä
Anu Kinnunen	Palvelupäällikkö	Saarikka
Päivi Ylä-Kolu	Toimitusjohtaja	Keski-Suomen seututerveyskeskus
Leena Mikkonen	Perusturvajohtaja	Multia
Keijo Lukkarinen	Apulaisylilääkäri	Äänekoski
Matias Lahti	Hallintoylilääkäri	Jämsä
Sari Nurmivaara	Vastaanotto palvelujohtaja	Wiitaunioni
Silja Ässämäki	Sote - vastuuvastavalmistelijä Keski-Suomi, kehittämisjohtaja	Jyväskylä
Asko Rytönen	Kehittämispäällikkö	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Pertti Särkkä	JUKO/ jäsen	Jyväskylä
Minna Kontio	JUKO/ varajäsen	Petäjävesi
Anne Kirmanen	Koho/ Tehy jäsen	Jyväskylä
Marjatta Ikonen	Koho/Super varajäsen	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Ulla Sinikka Sihvonen	KU/ Jyty jäsen	Jyväskylä
Hanna Katajamäki	KU/JHL varajäsen	Jyväskylä
Sini Huolman		Attentio Oy (yrittäjien edustaja)
Veli Puttonen	Hankinta-asiantuntija	Keski-Suomen yrittäjät
Raili Haaki	Johtaja	Kyt
Kari Lahti	Vaha-koordinaattori	Kan ry
Vesa Voutilainen	Sparraava asiantuntija	Jyväskylä
Sirpa Varila	Sihteeri	Jyväskylä
tulossa uusi henkilö	Viestintä	aloittaa 20.2

Keski-Suomen SOTE-uudistuksen valmistelu: Muutosvisio, strategia ja palvelulupaus

Työpaja-työskentely 21.12.2016 sekä
asiantuntijaryhmät 1/2017

Keski-Suomi
2019

Muutosvisio

- Vakavista sairauksista ja sosiaalisista ongelmista kärsivien palvelut ovat lähtökohtaisesti julkisia.
- Keski-Suomessa on 2025 korkeimmat laatukriteerit täyttävät integroidut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.
- Palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja kustannusvaikuttavuus varmistetaan jokaiselle ja sen toteutumista arvioidaan läpinäkyvästi sekä yksilöettä väestötasolla.

Muutosvisio

- Palvelukokonaisuus suunnitellaan pääsääntöisesti ”kerralla valmiiksi” ja toteutetaan asiakkaan näkökulmasta mahdollisimman sujuvasti.
- Palvelun käyttäjän ja hänen läheisensä osallistuminen varmistetaan kaikissa vaiheissa ja heillä on osaltaan vastuu sovittujen toimenpiteiden toteuttamisessa.

Muutosvisio

- Uusien alueellisten palvelurakenteiden ja toimintamallien käyttöönottoon liittyvien muutosten haitat ja häiriötilat asiakkaille minimoidaan.
- Sote-liikelaitos sitoutuu jatkuvaan oman toimintansa kehittämiseen varmistukseksi kyvykkyytensä ja toimintaedellytyksensä kaikissa olosuhteissa ja koko maakunnassa.

Strategia

- Väestön ikävakioidut terveys- ja hyvinvointitarpeet ovat keskipitkällä aikavälillä parempia kuin maassa keskimäärin.
- Suuret seuduittaiset erot terveys- ja hyvinvointitarpeissa huomioidaan palvelujen suunnittelussa.
- Tarvevakioidut kustannukset kansallisesti edullisimman kolmanneksen joukossa vuonna 2025.

Strategia

- Sovitetaan julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin tuottamien palvelujen työnjako lainsäädännön edellyttämällä tavalla.
- Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus ovat maan parhaalla tasolla maantieteelliset etäisyydet huomioiden.
- Digitalisaatiota hyödynnetään maksimaalisesti tukemaan ja täydentämään palveluverkkoa.

Julkinen palvelulupaus

järjestämislakiesitys §15 ja §23

- Maakunnan julkisesti ilmoitettu palvelulupaus antaa maakunnan asukkaille tietoa siitä, miten palvelut toteutetaan ja toteutuvatko ne lupauksen mukaisesti.
- Palvelulupauksen kautta asukkaiden on myös mahdollista antaa palautetta ja tehdä ehdotuksia, jotka parantavat palveluja käytännössä.
- Palvelulupaus ei koskisi laajemmin sosiaaliturvaa.
- Palvelulupaus ei ole oikeudellisesti sitova.

Palvelulupaus

- Ensihoito tavoittaa aina jokaisen (sovittujen palvelutaso määrittelyjen mukaisina) henkeä uhkaavissa ja sosiaalisen hädän tilanteissa kaikkialla.
- Vastaanottoluonteiset peruspalvelut ovat tarjolla tavanomaisin asioinnissa käytettyjen liikennevälinein vähintään 0,5 tunnin päässä kotoa.
 - katvealueita täydennetään kuljetuspalveluin ja liikkuvilla vastaanottoyksiköillä

Palvelulupaus

- Ei-kiireellisissä tilanteissa; satunnaiskäyttäjät
 - kontakti ja ammattimainen palveluohjaus ja neuvonta samana päivänä (P1)
- Ei-kiireellisissä tilanteissa; satunnaiskäyttäjät
 - vastaanotolle viimeistään kolmantena päivänä (P3)

Palvelulupaus

- Ei-kiireellisissä tilanteissa; satunnaiskäyttäjät
 - lääkäri, sosiaalityöntekijä, asiantuntijahoitaja, terapeutti tapaaminen ja alustava palvelusuunnitelma (P5)
- Ei-kiireellisissä tilanteissa; satunnaiskäyttäjät
 - konsultaatio ja tarkennettu palvelusuunnitelma eritystason palveluihin kahdessa viikossa ja (P14)

Palvelulupaus

- Ei-kiireellisissä tilanteissa; satunnaiskäyttäjät
 - Sitova protokollan mukainen palvelusuunnitelma kahdessa viikossa (P14) kirjattuna alueelliseen asiakas- ja potilastietojärjestelmään ja omakantaan
 - Palvelujen toteuttamisessa pääsääntönä jonottomuus, maksimina valtakunnalliset aikarajat
- Ei-kiireellisissä tilanteissa; satunnaiskäyttäjät
 - sähköinen asiointi 24/7

Palvelulupaus

- Ei-kiireelliset tilanteet; Kroonisesta sairaudesta, vammasta tai vakavasta toimintakyvyn alenemasta kärsiville.
 - jokaisella nimetty palveluohjaaja, jolle välitön yhteys virka-aikana
- Erityistason sosiaalipalvelut tarjolla seudullisena ja vähintään maakunnan alueen palveluyksiköissä.

Palvelulupaus

- Erikoissairaanhoidon palvelut Keskussairaala NOVAssa, pois lukien valtakunnallisesti ja yhteistoiminta-alueella sovitut harvinaisimmat erityistason hoidot.
- Yhdenvertaiset hoidot/palvelukriteerit kuntarajoista riippumattomasti.
- Digitalisten palvelujen käyttöä edistetään julkisilla palvelupisteillä ja kansalaisten osaamista tuetaan neuvonnalla ja ohjauksella.

Palvelulupaus

- Kotona tai kodinomaisissa olosuhteissa selviytymistä tuetaan kaikin käytettävissä olevin keinoin
- Laitosmaista hoitoa ja hoivaa tarjotaan vain rajatuissa tiloissa ja tilanteissa, maksimissaan kansallisten normien mukaisena

Palvelulupaus

- Kansalaisten vastuu omasta terveydestä ja hyvinvoinnista suuntaavat toiminnan painopistettä ennaltaehkäisevään suuntaan.
- Riskiryhmiä, syrjäytyneitä ja syrjäytymisvaarassa olevia tuetaan.
- Palvelujärjestelmää uudistetaan tukemalla kehitystyötä aktiivisella sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus-, innovaatio- ja koulutustoiminnalla.

Palvelulupaus

- Maakunnallista liikelaitosta ja monitoimijaista palveluverkoston ohjataan ja johdetaan tehokkaasti.
- Henkilöstön osaamisen, tietotaidon ja urakehityksen tarjoajana sote -liikelaitos on ylivoimainen ”ykkönen” alueellaan.

Strategian ja palvelulupauksen jatkotyöskentely

- Asukkaiden osallistuminen palvelulupausten määrittelyyn (maakuntalakiesitys §23, järjestämislakiesitys §34)
 - mm. Keski-Suomen SOTE-uudistuksen asiakasraati, perustetaan 2/2017
- Henkilöstön osallistuminen palvelulupausten valmisteluun
- Kansallisen hankkeen tuki valmisteluun